

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
THANH HÓA

ĐỀ CHÍNH THỨC

KỶ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2018 – 2019

Môn thi: Toán

Thời gian: 120 phút (không kể thời gian phát đề)

Ngày thi: 08/06/2018

Đề thi có: 01 trang giấy gồm 05 câu.

Câu I: (2,0 điểm)

1) Giải phương trình: $x^2 + 8x + 7 = 0$

2) Giải hệ phương trình:
$$\begin{cases} 2x - y = -6 \\ 5x + y = 20 \end{cases}$$

Câu II: (2,0 điểm)

Cho biểu thức $A = \frac{\sqrt{x}+1}{x+4\sqrt{x}+4} : \left(\frac{x}{x+2\sqrt{x}} + \frac{x}{\sqrt{x}+2} \right)$, với $x > 0$

1. Rút gọn biểu thức A.

2. Tìm tất cả các giá trị của x để $A \geq \frac{1}{3\sqrt{x}}$

Câu III: (2,0 điểm)

1. Cho đường thẳng (d): $y = ax + b$. Tìm a, b để đường thẳng (d) song song với đường thẳng (d'): $y = 2x + 3$ và đi qua điểm $A(1; -1)$

2. Cho phương trình $x^2 - (m-2)x - 3 = 0$ (m là tham số). Chứng minh phương trình luôn có hai nghiệm phân biệt $x_1; x_2$ với mọi m. Tìm m để các nghiệm đó thỏa mãn hệ thức:

$$\sqrt{x_1^2 + 2018} - x_1 = \sqrt{x_2^2 + 2018} + x_2$$

Bài IV: (3,0 điểm)

Cho đường tròn tâm (O), đường kính $AB = 2R$. Gọi $d_1; d_2$ lần lượt là các tiếp tuyến của đường tròn (O) tại A và B, I là trung điểm của đoạn thẳng OA, E là điểm thay đổi trên đường tròn (O) sao cho E không trùng với A và B. Đường thẳng d đi qua E và vuông góc với đường thẳng EI cắt $d_1; d_2$ lần lượt tại M, N.

1. Chứng minh AMEI là tứ giác nội tiếp.

2. Chứng minh $IB.NE = 3IE.NB$

3. Khi điểm E thay đổi, chứng minh tích $AM.BN$ có giá trị không đổi và tìm giá trị nhỏ nhất của diện tích tam giác MNI theo R.

Câu V: (1,0 điểm)

Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn: $a + b + c = 1$. Chứng minh $\frac{1}{a^2 + b^2 + c^2} + \frac{1}{abc} \geq 30$.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Câu I.

Phương pháp:

- Giải phương trình bậc hai 1 ẩn sử dụng công thức nhanh có: $a-b+c=0$. Khi đó phương trình luôn có một nghiệm là: $x = -1$ và nghiệm còn lại là: $x = -\frac{c}{a}$
- giải hệ phương trình bằng phương pháp thế hoặc cộng đại số.

Cách giải:

1) **Giải phương trình:** $x^2 + 8x + 7 = 0$

Ta có: $a-b+c = 1-8+7 = 0$ nên phương trình đã cho luôn có một nghiệm là $x = -1$ và nghiệm còn lại là: $x = -\frac{c}{a} = -7$

Vậy tập nghiệm của phương trình là $S = \{-1; -7\}$.

2) **Giải hệ phương trình:**
$$\begin{cases} 2x - y = -6 \\ 5x + y = 20 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x - y = -6 \\ 5x + y = 20 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 7x = 14 \\ y = 20 - 5x \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 20 - 5 \cdot 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = 10 \end{cases}$$

Vậy hệ phương trình đã cho có nghiệm là: $(x; y) = (2; 10)$

Câu II.

Phương pháp:

- Phân tích mẫu thành nhân tử sau đó quy đồng các mẫu thức rồi rút gọn.
- Cho $A \geq \frac{1}{3\sqrt{x}}$ sau đó tìm x và đối chiếu với điều kiện rồi kết luận.

Cách giải:

Cho biểu thức $A = \frac{\sqrt{x}+1}{x+4\sqrt{x}+4} : \left(\frac{x}{x+2\sqrt{x}} + \frac{x}{\sqrt{x}+2} \right)$, với $x > 0$

1. Rút gọn biểu thức A.

$$\begin{aligned}
 A &= \frac{\sqrt{x+1}}{x+4\sqrt{x}+4} : \left(\frac{x}{x+2\sqrt{x}} + \frac{x}{\sqrt{x+2}} \right) \\
 &= \frac{\sqrt{x+1}}{(\sqrt{x+2})^2} : \left(\frac{x}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})} + \frac{x}{\sqrt{x+2}} \right) \\
 &= \frac{\sqrt{x+1}}{(\sqrt{x+2})^2} : \left(\frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x+2}} + \frac{x}{\sqrt{x+2}} \right) \\
 &= \frac{\sqrt{x+1}}{(\sqrt{x+2})^2} \cdot \frac{\sqrt{x+2}}{\sqrt{x}(\sqrt{x+1})} \\
 &= \frac{1}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})}
 \end{aligned}$$

Vậy với $x > 0$ thì $A = \frac{1}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})}$

2. Tìm tất cả các giá trị của x để $A \geq \frac{1}{3\sqrt{x}}$

$$\begin{aligned}
 A \geq \frac{1}{3\sqrt{x}} &\Leftrightarrow \frac{1}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})} \geq \frac{1}{3\sqrt{x}} \\
 &\Leftrightarrow \frac{3 - (\sqrt{x+2})}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})} \geq 0 \\
 &\Leftrightarrow \frac{1 - \sqrt{x}}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})} \geq 0
 \end{aligned}$$

Với $x > 0$ ta có: $\sqrt{x}(\sqrt{x+2}) > 0$ khi đó $\frac{1 - \sqrt{x}}{\sqrt{x}(\sqrt{x+2})} \geq 0 \Leftrightarrow 1 - \sqrt{x} \geq 0 \Leftrightarrow x \leq 1$

Kết hợp với điều kiện ta được: $0 < x \leq 1$ thỏa mãn yêu cầu bài toán.

Câu III.

Phương pháp:

1. Hai đường thẳng $(d): y = ax + b; (d'): y = a'x + b'$ song song với nhau khi và chỉ khi $\begin{cases} a = a' \\ b \neq b' \end{cases}$.

Đường thẳng (d') đi qua điểm $A(1; -1)$ tức là tọa độ điểm A thỏa mãn phương trình đường thẳng.

2. Chứng minh phương trình luôn có hai nghiệm phân biệt x_1, x_2 với mọi m : Ta xét biệt thức $\Delta = b^2 - 4ac$ sau đó chứng minh cho $\Delta > 0, \forall m$.

Kết hợp hệ thức Viet với đầu bài để tìm được m .

$$\text{Hệ thức Viet: } \begin{cases} x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \\ x_1 x_2 = \frac{c}{a} \end{cases}$$

Cách giải:

1. Cho đường thẳng (d): $y = ax + b$. Tìm a, b để đường thẳng (d) song song với đường thẳng (d'): $y = 2x + 3$ và đi qua điểm $A(1; -1)$

$$\text{Đường thẳng (d) song song với đường thẳng (d') khi và chỉ khi: } \begin{cases} a = a' \\ b \neq b' \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b \neq 3 \end{cases}$$

Khi đó (d) trở thành: $y = 2x + b (b \neq 3)$

Đường thẳng (d') đi qua điểm $A(1; -1)$ nên ta có:

$$-1 = 2 \cdot 1 + b \Leftrightarrow b = -3 (tm)$$

Vậy đường thẳng (d) cần tìm là: $y = 2x - 3$

2. Cho phương trình $x^2 - (m - 2)x - 3 = 0$ (m là tham số). Chứng minh phương trình luôn có hai nghiệm phân biệt $x_1; x_2$ với mọi m . Tìm m để các nghiệm đó thỏa mãn hệ thức:

$$\sqrt{x_1^2 + 2018} - x_1 = \sqrt{x_2^2 + 2018} + x_2$$

Xét biệt thức $\Delta = (m - 2)^2 + 12 \geq 12 > 0, \forall m$

Vậy phương trình $x^2 - (m - 2)x - 3 = 0$ luôn có hai nghiệm phân biệt $x_1; x_2$ với mọi m . Giả sử $x_1 > x_2$

$$\text{Theo hệ thức Viet ta có: } \begin{cases} x_1 + x_2 = m - 2 \\ x_1 x_2 = -3 \end{cases}$$

Theo đề ra ta có:

$$\sqrt{x_1^2 + 2018} - x_1 = \sqrt{x_2^2 + 2018} + x_2$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x_1^2 + 2018} - \sqrt{x_2^2 + 2018} = x_1 + x_2$$

$$\Leftrightarrow x_1^2 + 2018 + x_2^2 + 2018 - 2\sqrt{(x_1^2 + 2018) \cdot (x_2^2 + 2018)} = x_1^2 + x_2^2 + 2x_1x_2 \quad (\text{Do } x_1 - x_2 > 0)$$

$$\Leftrightarrow 4036 - 2\sqrt{(x_1^2 + 2018) \cdot (x_2^2 + 2018)} = 2x_1x_2$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{(x_1^2 + 2018) \cdot (x_2^2 + 2018)} = 2018 - x_1x_2$$

$$\Leftrightarrow (x_1^2 + 2018) \cdot (x_2^2 + 2018) = 2018^2 - 4036x_1x_2 + x_1^2x_2^2$$

$$\Leftrightarrow x_1^2x_2^2 + 2018(x_1^2 + x_2^2) + 2018^2 = 2018^2 - 4036x_1x_2 + x_1^2x_2^2$$

$$\Leftrightarrow [(x_1 + x_2)^2 - 2x_1x_2] = -2x_1x_2$$

$$\Leftrightarrow (x_1 + x_2)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (m - 2)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow m = 2$$

Vậy $m = 2$ thỏa mãn yêu cầu bài toán.

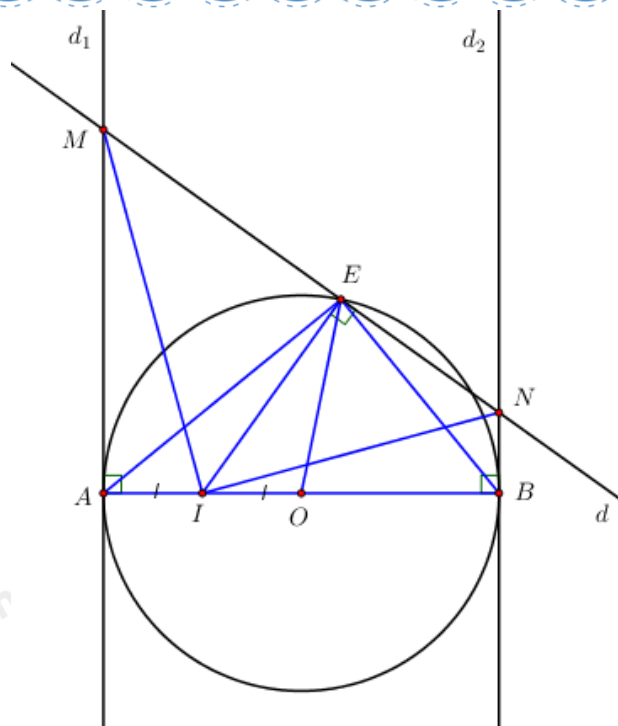
Bài IV.

Phương pháp:

1. Chứng minh tứ giác AMEI có tổng hai góc đối bằng 180° .
2. Chứng minh tam giác IEA đồng dạng với tam giác NEB.

Cách giải:

Cho đường tròn tâm (O) , đường kính $AB = 2R$. Gọi $d_1; d_2$ lần lượt là các tiếp tuyến của đường tròn (O) tại A và B, I là trung điểm của đoạn thẳng OA, E là điểm thay đổi trên đường tròn (O) sao cho E không trùng với A và B. Đường thẳng d đi qua E và vuông góc với đường thẳng EI cắt $d_1; d_2$ lần lượt tại M, N.

1. Chứng minh AMEI là tứ giác nội tiếp.

Ta có: MA là tiếp tuyến của (O) tại A nên $\angle IAM = 90^\circ$
 Xét tứ giác AMEI có $\angle IAM + \angle IEM = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$
 \Rightarrow Tứ giác AMEI là tứ giác nội tiếp (Tứ giác có tổng hai góc đối bằng 180°)

2. Chứng minh $IB \cdot NE = 3IE \cdot NB$

Ta có $\angle IEA + \angle IEB = \angle AEB = 90^\circ$ (góc nội tiếp chắn nửa đường tròn);
 $\angle NEB + \angle IEB = \angle NEI = 90^\circ$ (gt);
 $\Rightarrow \angle IEA = \angle NEB$
 Xét $\triangle IEA$ và $\triangle NEB$ có:
 $\angle IEA = \angle NEB$ (cmt);
 $\angle IAE = \angle BAE = \angle NBE$ (góc nội tiếp và góc tạo bởi tiếp tuyến và dây cung cùng chắn cung BE);
 $\Rightarrow \triangle IEA \sim \triangle NEB$ (g.g) $\Rightarrow \frac{IE}{IA} = \frac{NE}{NB} \Rightarrow IA \cdot NE = IE \cdot NB \Rightarrow 3IA \cdot NE = 3IE \cdot NB$

Do I là trung điểm của OA $\Rightarrow IA = \frac{1}{2}OA = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2}AB = \frac{1}{4}AB \Rightarrow IA = \frac{1}{3}IB$ hay $IB = 3IA$.
 $\Rightarrow IB \cdot NE = 3IE \cdot NB$ (dpcm).

3. Khi điểm E thay đổi chứng minh tích $AM \cdot BN$ có giá trị không đổi và tìm giá trị nhỏ nhất của diện tích tam giác MNI theo R.

+) **Chứng minh tích $AM \cdot BN$ có giá trị không đổi**

Xét tứ giác BNEI có $\angle IBN + \angle IEN = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ \Rightarrow$ Tứ giác BNEI là tứ giác nội tiếp (Tứ giác có tổng hai góc đối bằng 180°)
 $\Rightarrow \angle NEB = \angle NIB$ (hai góc nội tiếp cùng chắn cung NB)
 Ta có $\angle AMI = \angle AEI$ (hai góc nội tiếp cùng chắn cung AI);
 Mà $\angle AEI = \angle NEB$ (cmt)
 $\Rightarrow \angle AMI = \angle NIB$.

Xét $\triangle AMI$ và $\triangle BIN$ có:

$$\angle AMI = \angle NIB \text{ (cmt);}$$

$$\angle MAI = \angle IBN = 90^\circ \text{ (gt);}$$

$$\Rightarrow \Delta AMI \sim \Delta BIN \text{ (g.g)} \Rightarrow \frac{AM}{BI} = \frac{AI}{BN} \Rightarrow AM \cdot BN = AI \cdot BI$$

$$\text{Ta có } AI = \frac{1}{4} AB = \frac{1}{4} \cdot 2R = \frac{R}{2}; BI = \frac{3}{4} AB = \frac{3}{4} \cdot 2R = \frac{3R}{2}$$

$$\Rightarrow AM \cdot BN = \frac{R}{2} \cdot \frac{3R}{2} = \frac{3R^2}{4} = \text{const.}$$

+) **Tìm giá trị nhỏ nhất của diện tích tam giác MNI theo R.**

Tứ giác BNEI là tứ giác nội tiếp (cmt) $\Rightarrow \angle ENI = \angle EBI$ (hai góc nội tiếp cùng chắn cung EI)

Do tứ giác AMEI nội tiếp (cmt) $\Rightarrow \angle IME = \angle IAE$ (hai góc nội tiếp cùng chắn cung IE)

$$\Rightarrow \angle ENI = \angle IME = \angle EBI + \angle IAE = 90^\circ \text{ (}\Delta ABE \text{ vuông tại E)}$$

$$\Rightarrow \angle MIN = 90^\circ \Rightarrow \Delta IMN \text{ vuông tại I} \Rightarrow S_{IMN} = \frac{1}{2} IM \cdot IN$$

Đặt $\angle AIM = \alpha \Rightarrow \angle BNI = \alpha \text{ (} 0^\circ < \alpha < 90^\circ \text{)}$ (Do $\Delta AMI \sim \Delta BIN$).

$$\text{Xét tam giác vuông AIM có } \cos \angle AIM = \cos \alpha = \frac{AI}{MI} \Rightarrow MI = \frac{AI}{\cos \alpha} = \frac{\frac{R}{2}}{\cos \alpha} = \frac{R}{2 \cos \alpha}$$

$$\text{Xét tam giác vuông BIN có : } \sin \angle BNI = \sin \alpha = \frac{BI}{IN} \Rightarrow IN = \frac{BI}{\sin \alpha} = \frac{\frac{3R}{2}}{\sin \alpha} = \frac{3R}{2 \sin \alpha}$$

$$\Rightarrow S_{IMN} = \frac{1}{2} IM \cdot IN = \frac{1}{2} \cdot \frac{R}{2 \cos \alpha} \cdot \frac{3R}{2 \sin \alpha} = \frac{3R^2}{8 \sin \alpha \cos \alpha}$$

Do $0^\circ < \alpha < 90^\circ \Rightarrow \sin \alpha > 0, \cos \alpha > 0$ và $\cos \alpha = \sqrt{1 - \sin^2 \alpha}$.

$$\Rightarrow \sin \alpha \cdot \cos \alpha = \sin \alpha \cdot \sqrt{1 - \sin^2 \alpha} \stackrel{\text{Cauchy}}{\leq} \frac{\sin^2 \alpha + 1 - \sin^2 \alpha}{2} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow S_{IMN} \geq \frac{3R^2}{8 \cdot \frac{1}{2}} = \frac{3R^2}{4}$$

$$\text{Dấu bằng xảy ra} \Leftrightarrow \sin \alpha = \sqrt{1 - \sin^2 \alpha} \Leftrightarrow 2 \sin^2 \alpha = 1 \Leftrightarrow \sin \alpha = \frac{1}{\sqrt{2}} \Leftrightarrow \alpha = 45^\circ$$

$$\text{Vậy } S_{IMN \min} = \frac{3R^2}{4} \Leftrightarrow \angle AIM = 45^\circ.$$

Câu V.

Ta có:

$$\begin{aligned}
& \frac{1}{a^2+b^2+c^2} + \frac{1}{abc} = \frac{1}{a^2+b^2+c^2} + \frac{1}{9abc} + \frac{8}{9abc} \\
& \geq \frac{1}{a^2+b^2+c^2} + \frac{1}{3(bc+ac+ab)^2} + \frac{8}{9(a+b+c)^3} \\
& \geq 2\sqrt{\frac{1}{a^2+b^2+c^2} \cdot \frac{1}{3(bc+ac+ab)^2}} + 24 \\
& \geq 2\sqrt{\frac{1}{3\frac{(a^2+b^2+c^2+2ab+2bc+2ac)^2}{27}}} + 24 = 30
\end{aligned}$$